

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до проекту Постанови Верховної Ради України
«Про утворення Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України
з питань розслідування фактів корупції, бездіяльності, доведення
майнового комплексу Національної академії наук України до
занепаду, а також втрати бюджетних коштів, майна та земель, що
належать Національній академії наук України» (доопрацьованого)

1. Обґрунтування необхідності прийняття Постанови

Національна наука в цілому, і, зокрема Національна академія наук України та її майновий комплекс, протягом останніх 30 років перебуває у стані рецесії, стагнації та занепаду.

Так, спостерігається суттєвий відтік молодих та перспективних вчених, занепад та глибоке старіння матеріально-технічної бази та об'єктів досліджень і розробок.

Відсутність нових наукових шкіл, ефективних та наукоємних і економічно перспективних досліджень та розробок в найближчому майбутньому призведе до повного «вимирання» науки, як такої.

При цьому, Державним бюджетом України щороку передбачаються мільярдні видатки та асигнування на бюджет «проїдання та виживання» Національної академії наук України та її майнового комплексу.

Слід зазначити, що в особливо тяжкий період глобалізаційних викликів, зокрема всесвітньої пандемії КОВІД-19, Україна та її наукові установи виявилися неспроможними до реалізації власних досягнень та розробок, а залишились осторонь активної боротьби, перебуваючи у статусі сторонніх спостерігачів-«статистів».

Особливе занепокоєння викликає суспільний резонанс проблеми, а саме – можливість втрати стратегічного наукового потенціалу, стратегічних досліджень і розробок, а також перспектива появи більше ніж 300 тисяч безробітних працівників НАН України та її Інститутів.

Слід звернути увагу, що окремі наукові установи НАН України мають у своєму розпорядженні надзвичайно небезпечні предмети, об'єкти та компоненти радіоактивного, біологічного, генетичного і тому подібного характеру.

Окремо потрібно зауважити про наявність надлишкового та непрофільного майна, яке обліковується за структурами НАН України та на утримання якого держава щорічно витрачає мільярдні кошти, і це все на фоні постійного зменшення кількості науковців, наукових шкіл та досліджень і розробок.

Зокрема, Державною аудиторською службою України у 2020 році видано Аудиторський звіт за результатами державного фінансового аудиту виконання бюджетних програм Національною академією наук України за період 01.01.2016-30.06.2019, в якому наведено факти

неефективного та безперспективного і нерационального використання бюджетних коштів та майна.

Також надзвичайне занепокоєння викликає бездіяльність керівного складу та осіб Національної академії наук України, відповідальних за прийняття управлінських рішень.

При наявності надзвичайно потужної та інвестиційно привабливої бази активів посадовими особами НАН України злочинно вчиняється бездіяльність, наслідком якої є занепад та втрата інвестиційних активів, а в окремих випадках керівництвом НАН України приймаються злочинні рішення щодо спрямування бюджетних коштів на утримання занедбаних активів, і при цьому передають такі активи в оренду третім особам.

Крім того, за сприяння та фактичного потурання керівництва Академії наук у НАН України було незаконно вилучено десятки гектарів земель, і при цьому жодної компенсації Державі чи НАН України не було надано. Також жодного покарання за фактичне викрадення державних активів ніхто не поніс, а «щасливцями», які стали власниками вкраденої землі, є колишні та діючі судді, прокурори, правоохоронці, працівники СБУ, МВС, КМДА тощо.

З огляду на викладене, пропонується утворити Тимчасову слідчу комісію Верховної Ради України з питань розслідування фактів корупції, бездіяльності, доведення майнового комплексу Національної академії наук України до занепаду, а також втрати бюджетних коштів, майна та земель, що належать Національній академії наук України.

2. Мета і завдання прийняття Постанови

Метою прийняття Постанови є утворення Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування фактів корупції, бездіяльності, доведення майнового комплексу Національної академії наук України до занепаду, а також втрати бюджетних коштів, майна та земель, що належать Національній академії наук України.

3. Загальна характеристика і основні положення проекту Постанови

Проектом Постанови пропонується:

- утворити Тимчасову слідчу комісію Верховної Ради України для розслідування фактів корупції, бездіяльності, доведення майнового комплексу Національної академії наук України до занепаду, а також втрати бюджетних коштів, майна та земель, що належать Національній академії наук України;

- визначити основні завдання Тимчасової слідчої комісії;

- визначити кількісний та персональний склад, голову і заступника Тимчасової слідчої комісії;

- встановити строк діяльності та термін подання на розгляд Верховної Ради України звіту Тимчасової слідчої комісії;

- вирішити питання стосовно кадрового, матеріально-технічного, інформаційного, організаційного забезпечення діяльності Тимчасової слідчої комісії.

Основними завданнями Тимчасової слідчої комісії є розслідування фактів:

- 1) доведення майнового комплексу Національної академії наук України до занепаду;

- 2) зменшення обсягів здійснення фундаментальних досліджень, втрата наукових розробок та припинення діяльності наукових шкіл;

- 3) неефективного управління об'єктами майнового комплексу Національної академії наук України;

- 4) незаконного відчуження окремих об'єктів майнового комплексу Національної академії наук України;

- 5) нецільового, неефективного, нераціонального витрачання бюджетних коштів;

- 6) бездіяльності керівного складу та відповідальних посадових осіб Національної академії наук України у питаннях забезпечення збереження та розвитку майнових активів тощо.

Строк діяльності Тимчасової слідчої комісії становить один рік.

Звіт Тимчасової слідчої комісії про виконану роботу пропонується заслухати на пленарному засіданні Верховної Ради України не пізніше шестимісячного строку з дня її утворення.

4. Стан нормативно-правової бази у даній сфері правового регулювання

Відносини у даній сфері регулюються Конституцією України, Регламентом Верховної Ради України, затвердженим Законом України «Про Регламент Верховної Ради України», Законом України «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України», іншими законами та нормативно-правовими актами.

Прийняття Постанови не потребуватиме внесення змін до чинного законодавства України.

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація цієї Постанови Верховної Ради України не призведе до зміни показників бюджету (витрат Державного та місцевих бюджетів).

6. Прогноз соціально-економічних та інших наслідків прийняття проекту Постанови

Прийняття Постанови забезпечить утворення Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України для розслідування фактів корупції, бездіяльності, доведення майнового комплексу Національної академії наук України до занепаду, а також втрати бюджетних коштів, майна та земель, що належать Національній академії наук України.

Наслідками створення Тимчасової слідчої комісії має стати:

- забезпечення законності та ефективності управління та використання майнового комплексу НАН України, цільового використання бюджетних коштів, досягнення результативності показників бюджетних програм, запобігання втрати високоліквідних активів, а також забезпечення найбільш ефективного та прозорого використання майна і ресурсів, створення нових наукових шкіл, перспективних досліджень та розробок, збереження наукового потенціалу та молодих науковців, напрацювання механізмів підтримки наукової галузі;

- стимулювання процесів, напрацювань та механізмів відновлення національної наукової школи, переорієнтація НАН України з режиму «проїдання» активів та бюджету на режим «створення» високоліквідних та економічно ефективних наукових розробок;

- повернення вкрадених у НАН України активів у Державну власність через запуск вендикаційних процесів та використання їх у найбільш економічно ефективний та обґрунтований спосіб;

- забезпечення покарання та звільнення з структур НАН України осіб, винних у неефективному використанні майнового комплексу НАН України, доведення його до занепаду та втрати особливо цінних активів;

- розробка та прийняття проекту Закону України «Про внесення змін до законів України щодо розмежування наукових та управлінських функцій в НАН України» тощо.

Народний депутат України

А.М. Пушкаренко

ЄАС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

[illegible]

Апарат Верховної Ради України
№ 78д9/3-2021/220815 від 05.07.2021

